

სამაგისტრო პროგრამის დასახელება:

“საზოგადოება და კულტურა – ემპირიული კვლევები”

Empirical Research in Social and Cultural Studies

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი:

საზოგადოებასა და კულტურაში ემპირიული კვლევების მაგისტრი

MSc in Empirical Research in Social and Cultural Studies

სამაგისტრო პროგრამის ხელმძღვანელი: **ლალი სურმანიძე**.

წარმოდგენილი სამაგისტრო პროგრამის მიზნები მოიაზრებს: მაგისტრანტებისთვის კულტურის ფენომენსა და მის გავლენებთან დაკავშირებული მეცნიერული ინფორმაციის მიწოდებას; მეთოდოლოგიური და ემპირიულ-კვლევითი პარადიგმების საბაზისო პრინციპების გაცნობას და მათ გააზრებას პრაქტიკული საქმიანობის კონტექსტში; უახლეს ემპირიულ/კვლევით სტრატეგიათა კრიტიკულ სწავლებას, სტუდენტთა მიერ ფართოდ გამოყენებადი კვლევითი ტექნოლოგიების დაუფლებას; ემპირიული კვლევის დაგეგმვისა და დიზაინის ბაზისური პრინციპების, მონაცემთა მოპოვების, მათი სტატისტიკური ანალიზისა და ინტერპრეტაციის სწავლებას, აგრეთვე ანალიტიკური, დისკუსიური, პრეზენტაციისა და სხვა, პრაქტიკული საქმიანობისთვის აუცილებელი უნარ-ჩვევების გამომუშავებას.

სამაგისტრო პროგრამის ფარგლებში სემინარები და სწავლების პრაქტიკული ელემენტები მიმართული იქნება კვლევის სტრატეგიათა და მეთოდთა გამოყენების წდომის გაღრმავებაზე; მსმენელები ივარჯიშებენ პრობლემის დასმასა და კვლევის დაგეგმვაში, სხვადასხვაგვარი მეთოდების გამოყენებით მოპოვებული მონაცემების სტატისტიკურ ანალიზსა და ინტერპრეტაციაში. მნიშვნელოვანი ადგილი დაეთმობა პროფესიული და კვლევის ეთიკის კონტექსტში დისკუსიური და პრეზენტაციის უნარების გავარჯიშებას.

სამაგისტრო პროგრამის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მიზანია *კონკრეტულ-კვლევითი საქმიანობის სწავლება ინტერდისციპლინური აზროვნების განვითარების საფუძველზე*, შესაბამისად, მაგისტრანტებში შემეცნებითი და გამოყენებითი პლანის ინტერესების, განსხვავებულ ქვეყნებში მიღებულ მონაცემთა ახლებური გააზრებისა და

ინტერპრეტაციის აქტუალიზება, მათი დაინტერესება რეალური კვლევებით საქართველოსა და, ზოგადად, კავკასიის რეგიონში.

◆ **სწავლების შედეგი** აისახება შემდეგნაირად:

- **დარგობრივი კვალიფიკაცია:** თანამედროვე მულტიკულტურული საზოგადოების ემპირიული მკვლევარი.
- პროგრამული სწავლება მოიაზრებს პირველ საფეხურზე მიღებული განათლების გაღრმავებასა და კურსდამთავრებულთათვის საინტერესო იდეების ემპირიულ/კვლევითი რეალიზაციის შესაძლებლობას; სამაგისტრო პროგრამის გავლის შემდეგ კურსდამთავრებულებს ექნებათ კულტურის ფენომენთან დაკავშირებული აქტუალური თემატიკის ცოდნა, რომელიც მოიცავს ამ სფეროსთვის აუცილებელ ტერმინოლოგიურ/ცნებით აპარატს, კულტურული პრობლემატიკის კვლევასთან დაკავშირებული მეთოდოლოგიური პრინციპების კრიტიკულ ანალიზს, ანთროპოლოგიურ თეორიებს, კლასიკურ და თანამედროვე სოციალურ-თეორიულ მიდგომებს, სემიოტიკის თეორიულ და მეთოდოლოგიურ თავისებურებებს, საზოგადოებაში რელიგიის როლისა და კულტურის გამოყენებითი ასპექტების გააზრებას; მათ ექნებათ ინფორმაცია კულტურის ფაქტორის ზემოქმედების კანონზომიერებების, აგრეთვე სოციალური ინსტიტუტების, პიროვნებისა და, ზოგადად, სოციალური ფენომენების კულტურულ-სპეციფიკური ასპექტების შესახებ, სოციალური ცვლილების პროცესთა კულტურულ ვარიაციებზე, მოდერნისა და ტრადიციის ურთიერთმიმართებაზე თანამედროვე პრაქტიკის კონტექსტში.

ამასთანავე, კურსდამთავრებულებს გააზრებული ექნებათ ემპირიული კვლევის თავისებურებებთან, საკვლევ მეთოდებსა და ანალიზთან დაკავშირებული სპეციალური საკითხები; ექნებათ თანამედროვე მეცნიერებაში აღიარებული, კულტურული მსგავსება/განსხვავებების მრავალფეროვანი (მენტალური, სემიოტიკური, ლინგვისტიკური და ა.შ.) მახასიათებლების, მათი აღმწერი შესაძლებლობების ცოდნა. კურსდამთავრებულებს გააზრებული ექნებათ ემპირიული კვლევის მეთოდოლოგიური პრინციპები, დაუფლებული იქნებიან კულტურის კვლევის თანამედროვე სტრატეგიებს, ტრადიციულ და უახლეს ემპირიულ/კვლევით ტექნოლოგიებსა და მეთოდებს, კვლევის დაგეგმვასა და დიზაინს, მოპოვებულ მონაცემთა სტატისტიკურ ანალიზსა და ინტერპრეტაციას.

- პროგრამა ორიენტირებულია მსმენელთა კრიტიკული აზროვნების განვითარებაზე, რაც მოიცავს მეცნიერული თვალსაზრისების დიფერენციაციასა და კრიტიკულ ანალიზს, ძირითადი და კონტრარგუმენტების განხილვა/შეპირისპირებასა და ინტერპრეტაციას. მსმენელებს გამოეშვათ ექნებათ ცოდნის ინტეგრირების, საკუთარ მოსაზრებათა რეფლექსირებისა და არგუმენტირების ზოგადი უნარები; გავარჯიშებული და ჩამოყალიბებული ექნებათ დისკუსიის წარმართვის, საკუთარი ნაშრომისა და მოსაზრებების საჯარო წარდგენის უნარ-ჩვევები.

კურსდამთავრებულებს, აგრეთვე, გამოეშვათ ექნებათ უშუალოდ მათი საქმიანობის სპეციფიკით გათვალისწინებული სპეციალური უნარ-ჩვევები: კონკრეტული სფეროს საკვლევად ადეკვატური პრინციპების ანალიზის, საკვლევი საკითხის ფორმალიზების, გამოსაყენებელ მეთოდთა შერჩევის, კვლევით მოპოვებული მასალის მათემატიკური ანალიზისა და SPSS-ით დამუშავების ჩვევები; გავარჯიშებული ექნებათ პრობლემური საკითხების იდენტიფიკაციისა და ფართო კონტექსტთან მათი დაკავშირების, კვლევით მოპოვებული მასალის ინტერპრეტაციის უნარ-ჩვევები; გამოეშვათ ექნებათ ფორმალური, პროფესიული წერილობითი ენა.

- მულტიკულტურული საზოგადოების მრავალფეროვანი სფეროს კვლევა/პროგნოზირების მოთხოვნილების არსებობის პირობებში კურსდამთავრებულთა წარმატებული პროფესიული საქმიანობა გულისხმობს შეძენილი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გამოყენებას სხვადასხვა სოციალურ კონტექსტში. შესაბამისად, კურსდამთავრებულთა **კომპეტენცია** მოიცავს მოვლენათა კრიტიკულ ანალიზს, მათ

შესასწავლად ემპირიული კვლევის დაგეგმვასა და დიზაინს, საკვლევი სფეროსთვის ადეკვატური კვლევითი სტრატეგიისა და მეთოდების შერჩევა/გამოყენებას, მოპოვებულ მონაცემთა მათემატიკურ ანალიზსა და ინტერპრეტაციას, აგრეთვე, სოციალური სტრატეგიის დაგეგმვის ხელშეწყობას, ცვალებად გარემოში სოციალურ, მათ შორის, ეთნიკურ ჯგუფთა, უკონფლიქტო თანაარსებობის ხელშეწყობ პრობლემათა ანალიზს.

ამგვარად, მაგისტრატურის კურსდამთავრებულთა კომპეტენციაში შედის მულტიკულტურული საზოგადოების განსხვავებულ სფეროთა დინამიკის ემპირიულ-კვლევითი შესწავლა, აგრეთვე მათი უზრუნველყოფა რეალისტური და სიდრმისეული *კონსულტაციებით*.

აღსანიშნავია, რომ კურსდამთავრებულთა ცოდნა და უნარ-ჩვევები ღირებული და სასარგებლოა არაკვლევით საქმიანობაშიც (მაგალითად, მენეჯმენტში).

◆ **მაგისტრატურის კურსდამთავრებულთა დასაქმების სფეროები:**

- სამთავრობო და კერძო სტრუქტურები, რომელთა ინტერესები მოიცავს საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს დინამიკის შესწავლას;
- სპეციალიზებული კვლევითი ორგანიზაციები/ცენტრები (სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორები), რომლებიც ორიენტირებული არიან სოციალური ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს ანალიზზე ემპირიულ კვლევათა მონაცემებზე დაყრდნობით (ეკონომიკა, ბიზნესი, მარკეტინგი, მენეჯმენტი, განათლება, მედიცინა, მასმედია, პოლიტიკა, სამართალი, მომსახურების სფერო და ა.შ.);
- ეთნიკური კონფლიქტების რეგულირებასთან დაკავშირებული სამთავრობო და არასამთავრობო, აგრეთვე საერთაშორისო ორგანიზაციები;
- კულტურისა და კულტურული სპეციფიკის შემსწავლელი სამეცნიერო ორგანიზაციები ან მათი განყოფილებები;
- უმაღლესი სასწავლებლები, სადაც არსებობს კულტურის შემსწავლელი სპეციალობები ან არსებობს მათზე მოთხოვნილება;
- მაგისტრატურის კურსდამთავრებულს ექნება საუკეთესო ბაზა სწავლის დამოუკიდებლად გასაგრძელებლად, აგრეთვე სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისათვის როგორც კულტურის შემმეცნებელ, ისე სხვა, კულტურის პრობლემებით დაინტერესებულ სამეცნიერო, განსაკუთრებით, ემპირიულ-კვლევით დარგებში.

სამაბზისტრო() პროგრამაში მიღების წინაპირობები:

პროგრამა გამიზნულია იმ პირებზე, რომელთა ინტერესები მოიცავს თანამედროვე მულტიკულტურული საზოგადოების სხვადასხვა სფეროსა და სოციალური ფენომენების კვლევას კულტურის გავლენების კონტექსტში. სოციოკულტურული რეალობის ემპირიული კვლევის სამეცნიერო ტრადიციები მოიაზრებს კვლევითი პრინციპების სინთეზურობას, რაც შესაძლებელს ხდის პროგრამის მიზნების რეალიზაციას როგორც ჰუმანიტარული, ისე საბუნებისმეტყველო ორიენტაციის მქონე პირებთან.

იმავედროულად, წარმოდგენილი ინტერდისციპლინური სამაგისტრო პროგრამის მკაფიოდ გამოკვეთილი ორიენტაცია კვლევით კომპონენტზე განაპირობებს სწავლის მსურველთა საბაკალავრო (საბაზისო) სფეროების გარკვეულ შემოსაზღვრას. ამგვარად:

- ◆ პროგრამაში სწავლის უფლება აქვთ პირებს, რომლებსაც გააჩნიათ ბაკალავრის ხარისხი სოციოლოგიის, ფსიქოლოგიის, ეთნოლოგიის სფეროში, აგრეთვე პროფესიის გამოცვლის მსურველ პირებს, რომლებსაც გააჩნიათ ბაკალავრის ხარისხი საბუნებისმეტყველო, ზუსტი, ტექნიკური მეცნიერებებისა და მენეჯმენტის სფეროებში (ბიოლოგია, მათემატიკა, ფიზიკა, მედიცინა, საინჟინრო ან აპარატურის ტექნიკური სპეციალობები და ა.შ.); გარდა ამისა, პროგრამა ღიაა იმათთვის, ვინც დაინტერესებულია რომელიმე კონკრეტული სფეროს (მასმედია, პოლიტიკა, საერთაშორისო ურთიერთობები, ეკონომიკა, სამართალი და ა.შ.) კულტურულური ასპექტებით, სწავლის პროცესში გავლილი აქვთ სტატისტიკის სალექციო კურსი და

აქვთ დადებითი შეფასება (საშუალო აკადემიური მოსწრების მინიმალური ზღვარია შეფასება “კარგი”);

◆ პროგრამა ასევე ღიაა 2007 წლის, პროგრამის მოთხოვნების შესაბამისი ბაკალავრის ხარისხის მქონე კურსდამთავრებულებისთვის, აგრეთვე ხუთწლიანი სწავლების დიპლომის მქონე პირებისთვის. სხვა შემთხვევაში აუცილებელი მოთხოვნაა ზემოთაღნიშნული სალექციო კურსის გავლის დამადასტურებელი საბუთი დადებით შეფასებასთან ერთად.

მსურველთა ასაკი შემოსაზღვრება საერთო-საუნივერსიტეტო სტანდარტების შესაბამისად.

დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენა მაგისტრატურაში ჩამბარებლის მიერ სავალდებულო არ არის. ასეთი ინფორმაციის არსებობისას სწავლის მსურველს უპირატესობა მიენიჭება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუკი მისაღები გამოცდების დადგენილი წესით ჩაბარების შემდეგ რამდენიმე პრეტენდენტს აღმოაჩნდება ზუსტად ერთნაირი შეფასება. ყველა სხვა შემთხვევაში მსურველი ჩაირიცხება მიღებული შეფასების შესაბამისად.

სამუშაო გამოცდილება: არ არის სავალდებულო.